

BAŞVURU SAHİPLERİNE YÖNELİK REHBER

TEK BELGE (SINGLE DOCUMENT) NASIL HAZIRLANIR

*Lütfen **ÖNEMLİ NOKTA** olarak belirtilen kısımlara özellikle dikkat ediniz.*

Bu rehber, 11 Nisan 2024 tarihli ve 2024/1143 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tüzüğü uyarınca; şarap, distile alkollü içkiler ve gıda/tarım ürünleri için coğrafi işaretler (PGI/PDO), ayrıca gıda/tarım ürünleri için geleneksel ürün adları ve isteğe bağlı kalite terimleri kapsamında yapılacak tescil başvurularının hazırlanmasına yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu rehberin hukuki bağlayıcılığı yoktur; yalnızca Tüzük hükümleri ve diğer AB kuralları bağlayıcıdır.

GENEL HUSUSLAR:

Tek Belge, kendi içinde tam ve yeterli olmalıdır. Eklere, ulusal mevzuata ve kurallara, AB mevzuatına, şartnameye veya herhangi bir başka belgeye atıfta bulunmayınız. Kapsamlı bir kaynakça sunmayınız. Tek Belgenin uzun olması gerekmez (genellikle 3-5 sayfa, azami 2.500 kelime; yalnızca gerekli durumlarda daha uzun olabilir), ancak açık, kesin ve somut olmalıdır.

“Lezzetli”, “mükemmel”, “nefis”, “güzel”, “ev hanımlarının gözdesi” gibi öznel ifadeler ile “en iyi”, “en çok aranan” gibi bilimsel olmayan abartılı ifadelerden kaçınılmalıdır.

AB üyesi olmayan başvuru sahipleri Tek Belgeyi hazırlarken, 2025/26 sayılı AB Komisyon Uygulama Tüzüğü ekindeki şablonları (tüm AB dillerinde mevcuttur) kullanmalıdır. Bu şablonlar, başvurunun kabul edilmesi halinde AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmaya uygun formattadır. Şablonlar aşağıdaki adreste mevcuttur:

[Implementing regulation - EU - 2025/26 - EN - EUR-Lex](#)

İçerik örneği için, Komisyon tarafından onaylanarak Resmi Gazete'de yayımlanmış olan Tek Belgeler eAmbrosia veri tabanından incelenebilir.

Değişiklik başvuruları, orijinal başvuruyu yapmış olan üretici grubu dışındaki üretici grupları tarafından da yapılabilir; ancak bu üreticilerin ilgili ürünün faaliyet göstereni olması gerekir.

ÖZEL HUSUSLAR

1. KORUMA TÜRÜ: PDO veya PGI

Menşe Adı (PDO)

PDO olarak tescil edilen ürünler, üretildikleri yerle en güçlü coğrafi bağa sahip ürünlerdir.

Üretim, işleme ve hazırlama aşamalarının tamamı tanımlanan coğrafi sınır içinde gerçekleştirilmelidir.

Amblem:

Mahreç İşareti (PGI)

PGI, ürün ile coğrafi sınır arasındaki ilişkiyi vurgular. Ürünün belirli bir kalitesi, ünü veya diğer özelliği esas olarak coğrafi kökeninden kaynaklanmalıdır.

Üretim, işleme veya hazırlama aşamalarından en az biri coğrafi sınırdaki gerçeğe gerçekleştirilmelidir.

Amblem:

PDO ve PGI için fikri mülkiyet koruma düzeyi tamamen aynıdır.

2. AD(LAR)

ÖNEMLİ NOKTA: Tescil edilecek ad, yalnızca ve doğrudan belirli ürünü tanımlamak için kullanılmalıdır. Uydurulmuş adlar kabul edilmez. Genel bir ürünü tanımlayan ve doğrudan belirli bir ürünü ifade etmeyen adlar kabul edilmez.

Kullanım kanıtı: Adın, başvuru yapılmadan önce ticarete veya ortak dilde belirli bir ürünü işaret etmek üzere kullanılıyor olduğuna dair kanıt sunulmalıdır. Ticari veya dilbilimsel kullanımını gösteren örnekleri eklemek faydalı olacaktır.

"Orijinal", "geleneksel", "çiftlik tipi", "doğal" gibi kelimeler, ürünü tanımlamak için kullanılan adın ayrılmaz bir parçası olmadığı sürece, normal şartlarda kullanılmamalıdır.

Dil ve alfabe:

- Ad, Latin harfleriyle yazılmıyorsa Latin alfabesiyle transkripsiyon veya transliterasyon verilmelidir. Transkripsiyon, çeviri değildir; kelimenin orijinal dilden okunuşuna yakın bir ses karşılığıdır.

Aynı ürün için birden fazla ad kullanılıyorsa (örneğin ulusal ve bölgesel dillerin kullanıldığı yerlerde):

- Başvuru sahibi bir veya birden fazla adı tescil ettirebilir.
- Adlar “/” ile ayrılmalıdır (veya kullanılmamalıdır): “Birinci ad / İkinci ad” gibi.
- Bu ikili ad, metin boyunca aynı şekilde yer almalıdır. Anlamın açık olduğu yerlerde “peynir” ve “elma” gibi terimler kullanılarak metin daha okunaklı hale getirilebilir.
- Adlar farklı ürünlere atıfta bulunuyorsa, farklı ada sahip her ürün için ayrı bir başvuru yapılmalıdır.

Bir ad, birden fazla farklı ürünü kapsıyorsa (örneğin ürünün çiğ ve hazırlanmış hali), ürünün tüm formları tanımlanmalı ve tescil koşullarının tamamı tüm ürün formları için yerine getirilmelidir. Tescile ilişkin tüm koşullar yerine getirilirse, tek bir başvuru yeterlidir.

Tek Belge boyunca ad, her durumda tamamen aynı şekilde (aynı kelimeler, aynı karakterler) yer almalıdır.

Bir ülkenin adına atıfta bulunan veya bu adı içeren bir ad kullanılması durumunda bir gerekçe sunulmalıdır.

Çeşit veya ırk adlarını içeren bir ad kullanılacaksa, 2024/1143 sayılı AB Tüzüğü'nün 48. Maddesinde belirtilen koşullar karşılanmalıdır.

3. ÜLKE

Ürünün üretildiği ülkenin adını belirtiniz. Birden fazla ülkenin dâhil olduğu yerlerde, tüm ülkeleri listeleyiniz

4. GIDA VEYA TARIM ÜRÜNÜNÜN TANIMI

4.1. Ürün türü

Ürün sınıflandırmaları, iki, dört, altı veya sekiz basamaklı düzeyde Kombine Nomenklatür'e (CN) uygun olarak belirtilmelidir. Coğrafi işaret birden fazla kategorideki ürünü kapsıyorsa, her biri ayrı ayrı belirtilmelidir.

4.2. Ürünün tanımı

ÖNEMLİ NOKTA: Ürün mutlaka ayırt edici özelliklere sahip olmalıdır. Standart bir ürünle aynı olan, özgünlüğü bulunmayan ürünler coğrafi işaret için uygun değildir.

Açıklamaya ürün türünün net bir tanımıyla başlayınız: 'Başvuruya konu ad', ... çeşidinden bir elmadır.

Coğrafi işaretin adı, tüm metin boyunca tek tırnak içinde ifade edilmelidir: '**Başvuruya konu ad**'

Resmi Gazete yayımlarında, tırnak içinde yer verilen coğrafi işaretin adı çevrilmeyecek ve okuyucunun kendi dilinde ürünün ne olduğunu anlamasını sağlayacaktır.

ÖNEMLİ NOKTA: Bu bölüm, söz konusu ürünü tanımlamak üzere bilimsel ve teknik veriler içermelidir. Ürünün sahip olduğu fiziksel, mikrobiyolojik, kimyasal ve organoleptik vb. özellikler eklemelidir. Ancak, bu veriler ürünün ait olduğu tür, çeşit veya ırka özgü olması halinde, dâhil edilmemelidir. Tarım ve gıda alanındaki yerleşik terminolojiye uygun, kesin ve bilimsel bir dil kullanılmalıdır. İlgili ürün için yaygın olarak kullanılan tanım, standart ve ölçü birimleri kullanılmalıdır.

ÖNEMLİ NOKTA: Bu bölüm, ürün özellikleri açısından "Bölüm 6" ile tutarlı olmalıdır.

Otla beslenen hayvanlardan elde edilen ürünlerde, asgari otlama süresi (aylık veya yıllık toplam süre) belirtilmelidir.

4.3. Yem (sadece hayvansal kaynaklı ürünler için) ve hammadde (sadece işlenmiş ürünler için)

İşlenmemiş ürünler için bu bölümü boş bırakınız.

PDO (menşe adı) için:

Tüm yemler coğrafi sınırdan temin edilmelidir (2024/1143 sayılı Tüzük Madde 47(1)). Bu nedenle, tüm yemin coğrafi sınırdan temin edildiği net olarak ifade edilmelidir.

Ancak, bu teknik olarak mümkün değilse, bir istisna tanımlanabilir (2024/1143 sayılı Tüzük Madde 47(2)). Ürünün esas olarak coğrafi sınırdan kaynaklanan kalitesi veya özelliklerinin etkilenmemesi şartıyla, coğrafi sınır dışından temin edilen yemler ilave edilebilir. Eklenen yem hiçbir durumda toplam yemin %50'sini (yıllık bazda kuru madde) aşmamalıdır.

Hayvan yemine coğrafi sınır dışından yem eklenmesi zorunluysa, bu durum detaylıca açıklanmalı ve 2024/1143 sayılı Tüzük Madde 47(2) uyarınca gerekçelendirilmelidir.

Açıklamada, şu hususlar belirtilmelidir:

- Dışarıdan temin edilen yemin yıllık bazda kuru madde üzerinden yüzdesi
- Yemin %100 coğrafi sınırdan sağlanamama nedeni
- Bu istisnanın, ürünün coğrafi sınır kaynaklı kalite veya özelliğini etkilemediği

Hammaddenin tamamı, coğrafi sınırdan temin edilmelidir (2024/1143 sayılı Tüzük Madde 46(1)(c)). Bu nedenle, tüm hammaddenin coğrafi sınırdan temin edildiği net olarak ifade edilmelidir.

Bununla birlikte, iyi gerekçelendirilmiş belirli durumlarda, 1 Mayıs 2004'ten önce menşe ülkede tanınmış tesciller için, hammadde daha geniş veya farklı bir coğrafi bölgeden temin edilebilir (2024/1143 sayılı Tüzük Madde 46(3)). Bu istisnanın söz konusu ürün için geçerli olabileceği düşünülüyorsa, ulusal makamlara danışılmalıdır.

Coğrafi sınır dışından hammadde kullanılması gerekiyorsa, bu durum ayrıntılı olarak açıklanmalı ve 2024/1143 sayılı Tüzük Madde 46(3) uyarınca gerekçelendirilmelidir.

Kullanılan yem ve hammadde ile kalite koşullarını (sınıflandırma, ırk, çeşit, yağ oranı gibi) açıklayınız.

PGI (mahreç işareti) için:

Hammadde tedarikine ilişkin her türlü kısıtlama, Tek Pazar'a (*Not: Kastedilen AB pazarıdır.*) engel teşkil edebileceğinden, açıklanmalı ve gerekçelendirilmelidir. Söz konusu kısıtlamalar, ürün özelliği-coğrafi sınır bağlantısı (örneğin, ürünün kendine özgü özellikleriyle bağlantılı niteliksel kriterler) üzerinden gerekçelendirilmelidir. Hammaddenin ulusal tedarikine yönelik bir kısıtlamanın gerekçelendirilmesi zordur. Coğrafi sınıra yönelik hammadde tedarikine ilişkin kısıtlamalar ise gerekçelendirilebilir.

Kullanılan hammadde ile kalite koşullarını (sınıflandırma, ırk, çeşit, yağ oranı gibi) açıklayınız.

4.4. Coğrafi sınırdaki gerçekleşmesi gereken üretim aşamaları

PDO (menşe adı) için:

Tüm üretim aşamaları coğrafi sınırdaki gerçekleşmelidir (2024/1143 sayılı Tüzük Madde 46(1)(c)). Bu nedenle, tüm üretim aşamalarının coğrafi sınırdaki gerçekleştiği net olarak ifade edilmelidir.

Hammadde teminine ilişkin Bölüm 4.3'te açıklanan istisnalar hariç başka bir istisna yoktur. Bu istisnanın tanımı ve gerekçesi Bölüm 4.3'te yer almalıdır, dolayısıyla bu bölüme basit bir atıf yapmak yeterlidir.

PGI (mahreç işareti) için:

En az bir üretim aşaması coğrafi sınırdaki gerçekleşmelidir (2024/1143 sayılı Tüzük Madde 46(2)(c)).

Hammaddenin temininden nihai ürüne kadar coğrafi sınırdaki gerçekleşmesi gereken tüm aşamalar çok fazla detaya girmeden listelenmelidir. Örneğin, et için kesim ve parçalama aşaması üretim sürecinin bir parçasıdır. Dilimleme, rendeleme ve paketlenme ise üretim sürecinin bir parçası olmadığından Bölüm 4.6'da açıklanmalıdır.

Tüm kısıtlama ve istisnalar tanımlanmalı ve gerekçelendirilmelidir. Eğer kısıtlamalar, Bölüm 4.3'te hâlihazırda kapsanan durumlarla ilgiliyse, bu bölüme basit bir atıf eklenmesi yeterlidir.

4.5. Ürünün dilimlenmesi, rendelenmesi, paketlenmesi vb. ile ilgili özel kurallar

Bu bölüm isteğe bağlıdır. Bu işlemlerle ilgili, yani nihai ürünün üretilmesinden sonra gerçekleşen aşamalara ilişkin varsa kural ve kısıtlamalar belirtilmeli ve bunların gerekçesi açıklanmalıdır.

ÖNEMLİ NOKTA: Herhangi bir coğrafi kısıtlama, ürüne özgü geçerli bir gerekçeyle desteklenmelidir.

Coğrafi sınır dışında ambalajlama yasağı, Tek Pazar serbestliğine yönelik bir kısıtlama teşkil ettiğinden, istisnai bir durum olmalıdır. Bu kısıtlamanın, bir alıcının (örneğin, başka bir Üye Devletteki bir süpermarketin) ürünü yeniden paketlenmesini veya dilimlenmesini vb. engelleyip engellemediği açıkça belirtilmeli ve söz konusu kısıtlamalara ilişkin gerekçe sunulmalıdır.

4.6 Ürünün etiketlenmesi ile ilgili özel kurallar

Bu madde isteğe bağlıdır. Ürün etiketinde yer alması gereken ürün logosu gibi özel etiketleme gerekliliklerini bu bölümde belirtebilirsiniz. Tek Belge'de logonun reproduksiyonuna (görsel örneğine) yer verilebilir. Bu durum, haklarınızın gözetilmesi konusunda diğer Üye Devletlerdeki denetçiler için kolaylık sağlayabilir. Eğer bir logonun etiket üzerinde yer alması gerekiyorsa, bu logonun tüm üreticiler için erişilebilir olması gerekir.

Ulusal kurallar veya AB kuralları gereği zorunlu olan herhangi bir etiketleme kuralını burada tekrar etmeyiniz. Bu kurallar coğrafi işaret tescilinden bağımsız olarak uygulanır ve kuralların değiştirilmesi halinde, üreticiler coğrafi işaret için değişiklik talebinde bulunmak zorunda kalabilirler.

İsteğe bağlı etiketleme bilgilerinin dâhil edilmesine gerek yoktur.

5. COĞRAFI SINIRIN TANIMI

Coğrafi sınırı, ürün şartnamesinde mümkün olduğunca fiziksel sınırlar (örneğin nehirler, yollar) veya idari sınırlar belirterek kesin şekilde tanımlayınız. Her bir arazi parçasının, coğrafi sınır içinde mi yoksa dışında mı olduğu, hem çiftçi hem de denetçi için açık olmalıdır. Genel ifadelerden kaçınınız.

Tek Belgede, eğer coğrafi sınır 55 ilçeden oluşan bir ilin 50 ilçesini kapsıyorsa, 50 ilçeyi tek tek listelemek yerine şöyle belirtiniz: A, B, C ilçeleri hariç olmak üzere D ili.

ÖNEMLİ NOKTA: Coğrafi sınır, bölgenin ürünle olan bağı dikkate alınarak tanımlanmalıdır.

Coğrafi sınır, bölge içindeki belirli alanlar (örneğin balık havuzları) veya toprak türleriyle sınırlıysa belirtiniz. Ürün-coğrafi sınır arasındaki bağlantıyı kanıtlamak için gerekli olan çevresel özellikler açısından da, sürekli ve homojen bir coğrafi sınır tercih edilmelidir.

Coğrafi sınırın bir haritasının dâhil edilmesi önerilir.

6. COĞRAFI SINIR İLE BAĞLANTI

ÖNEMLİ NOKTA: Coğrafi sınır ile bağın anlatıldığı bu bölüm, Tek Belgenin özünü oluşturan bölümdür. Ürünün özelliklerinin hangi yönden coğrafi sınırdan kaynaklandığı ve ürüne özgünlüğünü kazandıran doğal, beşeri ve diğer unsurların neler olduğu açıklanmalıdır.

Bu bölüm, ürünün özgün özelliklerini; bu unsurları üreten veya etkileyen coğrafi sınırın özelliklerini ve bu ikisinin birbiriyle nasıl bağlantılı olduğunu açıklamalıdır. Coğrafi sınır ile ürünün kalitesi arasındaki “bağlantı” budur.

Açıklama aynı zamanda, ürünün üretim yöntemlerinin diğerlerine göre hangi yönlerden üstün olduğu ve ürünün kendine özgü ve ayırt edici karakterine nasıl katkıda bulunduğu da vurgulamalıdır.

PGI başvurusu: Başvurunun, coğrafi kökenine atfedilebilen belirli bir kaliteye mi, üne/bilinirliğe mi yoksa diğer özelliklere mi dayandığı açıkça belirtilmelidir.

Ürünün özellikleri

Bu kısım, Bölüm 4.2 ile tutarlı olmalı ve mümkün olduğunca tekrarlardan kaçınılmalıdır.

Söz konusu ürünü, benzer ürünlere kıyasla farklı kılan unsurları tanımlayıp açıklayınız. Ürünün, yalnızca coğrafi sınırın sahip olduğu özelliklerden kaynaklanan (veya bunların neden olduğu) belirli niteliklerini ifade ediniz.

ÖNEMLİ NOKTA: Coğrafi sınırla veya üreticilerin uzmanlık bilgisiyle (know-how) ilgisi olmayan veya ürünün ünü veya bilinirliği üzerinde etkisi olmayan ürün özelliklerini dâhil etmeyiniz. İlgili uzmanlık bilgisini doğrulayan/destekleyen somut ve kesin unsurlar sağlayınız.

Coğrafi işaretin adının, geçmişte ve günümüzde etkili kullanımına dair tercihen ürünün pazarlanmasından elde edilen unsurları kullanarak, somut örnekler sununuz.

Coğrafi sınırın özellikleri

ÖNEMLİ NOKTA: Coğrafi sınırın, ürün üzerinde etkisi olan özelliklerini tanımlayıp açıklayınız. Bunlar pedo-iklimsel özellikler, topografya, iklim, toprak, yağış miktarı, güneşlenme, rakım vb. olabilir. Ürünün özgünlüğü üzerinde etkisi bulunmayan coğrafi sınır özelliklerini dâhil etmeyiniz. Örneğin “güzel manzara” gibi genel terminolojiden kaçınınız.

Yerel üreticilerin uzmanlık bilgisi (know-how) de burada tanımlanabilir. Bu, belirli ve özel bir beceri olmalıdır; normal üretim becerileri yeterli değildir.

Coğrafi sınırın özelliklerinin ürünün özelliklerini nasıl etkilediği (nedensel bağ)

ÖNEMLİ NOKTA: Ürünün özelliklerinin, coğrafi sınırdaki faktörler dolayısıyla nasıl ortaya çıktığını gösteriniz. Coğrafi sınır ile ürün özelliklerini birbirine bağlayan somut bir gerekçe sununuz.

Ün veya bilinirliğe dayalı PGI başvurularında ise, söz konusu ürünün coğrafi sınırla ilişkilendirilme nedenlerini burada belirtiniz.

Söz konusu ün veya bilinirliğin ne olduğunu belirtiniz ve bunu kanıtlayacak bilgi ve kesin unsurlar sağlayınız. Örneğin, basın kupürleri bu bağlantıyı göstermenin iyi yollarından biridir.

Ürünün ün veya bilinirliğinin coğrafi işaretin adına bağlı olduğunu ve coğrafi sınıra atfedilebilir olduğunu gösteriniz. Bu durumu ödüller, mesleki kitaplarda veya basında yer alan referanslar, yemek yayınlarında özel anmalar vb. unsurlarla kanıtlayabilirsiniz.

Son olarak, ulusal tescilin bülten yayımı referansını aşağıdaki şekilde ekleyiniz:

Official Bulletin of Turkish Patent and Trademark Office No XYZ of DD.MM.YYYY, page X